

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ  
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
Пдб 04.2 «ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»**

**ОПП «Правоохоронна діяльність»**

**Рівень вищої освіти:** перший (бакалаврський)

**Галузь знань:** 26 Цивільна безпека

**Спеціальність:** 262 Правоохоронна діяльність

**Кваліфікація:**

**Професійна кваліфікація:**

**Форма здобуття освіти:** денна

## АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Основи економічної теорії», належить до вибіркових навчальних дисциплін ОПП «Правоохоронна діяльність». Вивчається протягом 3-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни, є з'ясування сутності економічних відносин між людьми, які виникають у процесі праці, безпосереднього виробництва товарів і послуг, а також у сфері їх обміну, розподілу та споживання, озброєння курсантів знаннями економічних законів, категорій ринкової системи, виробництва, обміну, розподілу, споживання матеріальних благ та послуг у суспільстві на різних етапах його розвитку, сутності ринку, змісту економічних реформ, які відбуваються в Україні.

Основне завдання навчальної дисципліни – формувати світогляд людини та сприяти вихованню майбутніх офіцерів-прикордонників у дусі вірності Батьківщині, традиціям Державної прикордонної служби України.

Для досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни курсант (слухач, студент) повинен:

- |             |  |
|-------------|--|
| <b>РН-1</b> | Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності    |
| <b>РН-2</b> | Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності                   |
| <b>РН-3</b> | Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її                                     |
| <b>РН-8</b> | Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин |

**РН-1** Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

1. Використовувати політичні знання у професійній та громадській діяльності, володіти методами наукового аналізу політичних процесів та їхнього використання для самостійного аналізу суспільно-політичних явищ, проводити дискусії з актуальних політичних питань і доказового відстоювання своїх поглядів, а також до грамотного виступу перед аудиторією.
2. Класифікувати знання про суспільно-політичні процеси, форми правління та державний устрій.
3. Оцінювати роль політичних та економічних систем та політичних режимів у житті країни, місце та функції громадянського суспільства, диференціювати теоретичні та прикладні компоненти політичного знання, характеризувати їхню роль у підготовці та обґрунтуванні політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску громадян в суспільно-політичне життя, розкривати і визначати процеси світового політичного життя, роль і статус України у сучасному міжнародному житті.

**РН-2** Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності правоохоронців прикордонної сфери.

1. Знати способи пошуку інформації у різних джерелах, зокрема правоохоронного спрямування.
2. Описувати, пояснювати та визначати структуру політичної, правоохоронної та економічної системи.
3. Використовувати методи аналізу для політичних процесів.
4. Вміти будувати доказову процедури власних поглядів правоохоронців прикордонної сфери на політичні та економічні процеси.

5. На основі наявної інформації визначати ймовірність протікання певних політичних та економічних процесів.

**PH-3**-Збирати необхідну інформацію (зокрема правоохоронного змісту) з різних джерел, аналізувати і оцінювати її

1. Характеризувати роль політико-економічних систем у підготовці та обґрунтуванні рішень, у забезпеченні особистого внеску громадян в суспільно-політичне життя, розкривати і визначати процеси світового політичного та економічного життя, роль і статус України у сучасному міжнародному житті.

2. Розуміти понятійно-категоріальний апарат, головні політичні та економічні концепції, школи і напрями політології, сутність влади та політико-економічного життя, політико-економічних відносин і процесів, суб'єктів та об'єктів політики, економіки і влади, політичних засад прав людини і громадянина.

3. Розширити національну свідомість, виділити у науковому мисленні у сфері політики, політичної культури, зацікавленості у поглибленні і розширенні світогляду.

**PH-8**

Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин

1. Виділяти основні політичні та економічні процеси.
2. Описувати основні політичні та економічні процеси, явища, події та факти.
3. Використовувати політологічні та економічні, юридичні знання на практиці.
4. Виявляти та порівнювати відмінності у політичних процесах, подіях та явищах.
5. Виявляти та порівнювати відмінності в економічних, політико-правоохоронних процесах, подіях та явищах.

**ВИКЛАДАЧ:** згідно форми 4.03.

**ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Філософія, Історія України.

**МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.**

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

**ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ**

| Курс                             | Семестр | Кількість кредитів ЄКТС | Кількість годин |                          |                  |                 |                |                   |                     |          |              |                   |                       |                    |                      |        |         |                 | Форми підсумкового контролю |         |                        |       |                  |                       |                |
|----------------------------------|---------|-------------------------|-----------------|--------------------------|------------------|-----------------|----------------|-------------------|---------------------|----------|--------------|-------------------|-----------------------|--------------------|----------------------|--------|---------|-----------------|-----------------------------|---------|------------------------|-------|------------------|-----------------------|----------------|
|                                  |         |                         | Загальна        | Усього аудиторних занять | Аудиторна робота |                 |                |                   |                     |          |              |                   | Індивідуальна робота  |                    |                      |        |         |                 | Самостійна робота           | Екзамен | Диференційований залік | Залік |                  |                       |                |
|                                  |         |                         |                 |                          | лекції           | групові заняття | групові вправи | практичні заняття | лабораторні заняття | семінари | рольові ігри | контрольна робота | індивідуальні заняття | модульний контроль | підсумковий контроль | Усього | реферат | конспект з теми |                             |         |                        |       | переклад текстів | розрахункове завдання | курсова робота |
| <b>за денною формою навчання</b> |         |                         |                 |                          |                  |                 |                |                   |                     |          |              |                   |                       |                    |                      |        |         |                 |                             |         |                        |       |                  |                       |                |
| 2                                | 3       | 3                       | 90              | 30                       | 4                | 10              |                |                   |                     | 12       |              |                   |                       | 4                  | 30                   |        | 30      |                 |                             |         |                        | 30    |                  | +                     |                |
| <b>Усього за дисципліну</b>      |         | 3                       | 90              | 30                       | 4                | 10              |                |                   |                     | 12       |              |                   |                       | 4                  | 30                   |        | 30      |                 |                             |         |                        | 30    |                  |                       |                |

## КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

| Шифр                                       | Компетентність  | Методи контролю                                  |
|--|---|--|
| <b>Загальні компетентності</b>             |   |  |
| <b>ЗК-1</b>                                | Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях   | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>ЗК-5</b>                                | Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями  | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>ЗК-6</b>                                | Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем  | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>ЗК-10</b>                               | Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства прав, прав і свобод людини і громадянина в Україні   | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>ЗК-11</b>                               | Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>Фахові компетентності спеціальності</b> |   |  |
| <b>СК-5</b>                                | Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел   | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>СК-6</b>                                | Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації  | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>СК-9</b>                                | Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин   | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5; МК3.3; МК4.1; МК4.4. |

## ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

| Шифр | Компетентність | Методи навчання | Оцінювання |
|------|----------------|-----------------|------------|
|------|----------------|-----------------|------------|

| <b>Шифр</b> | <b>Компетентність</b>  | <b>Методи навчання</b>                                       | <b>Оцінювання</b>                                   |
|-------------|--|--|---|
| <b>PH-1</b> | Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності    | МН1.1; МН1.3; МН2.2;<br>МН3.1; МН3.2; МН3.5;<br>МН4.2; МН4.4 | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5;<br>МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>PH-2</b> | Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності                   | МН1.1; МН1.3; МН2.2;<br>МН3.1; МН3.2; МН3.5;<br>МН4.2; МН4.4 | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5;<br>МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>PH-3</b> | Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її                                     | МН1.1; МН1.3; МН2.2;<br>МН3.1; МН3.2; МН3.5;<br>МН4.2; МН4.4 | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5;<br>МК3.3; МК4.1; МК4.4. |
| <b>PH-8</b> | Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин | МН1.1; МН1.3; МН2.2;<br>МН3.1; МН3.2; МН3.5;<br>МН4.2; МН4.4 | МК1.2; МК1.4; МК2.3; МК2.5;<br>МК3.3; МК4.1; МК4.4. |

## ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

| № теми | Найменування тем                                    | Кількість годин | Номери, вид занять та кількість годин |     |   |   |   |    | Місяці                                 | Номери тем, занять та кількість годин   | Кількість годин |
|--------|---|-----------------|---------------------------------------|-----|---|---|---|----|--|---|-----------------|
|        |   |                 | 1                                     | 2   | 3 | 4 | 5 | 6  |  |   |                 |
| 1      | Економічна теорія та її роль в суспільстві          | 4               | Л2                                    | Сз2 |   |   |   |    | 09                                     | 1/1Л(2); 1/2Сз(2); 2/1Л(2); 2/2Сз(2);   | 8               |
| 2      | Товарне виробництво. Товар і гроші                  | 4               | Л2                                    | Сз2 |   |   |   |    | 10                                     | 3/1Гз(4); 3/2Сз(2); 4/1Гз(2); 4/2Сз(2); | 8               |
| 3      | Ринок як форма існування товарного виробництва      | 4               | Гз2                                   | Сз2 |   |   |   |    |  |   |                 |
| 4      | Маркетинг та менеджмент в умовах ринкової економіки | 4               | Гз2                                   | Сз2 |   |   |   | 11 | 5/1Л(2); 6/1Гз(2); 7/1Гз(2); 7/2Сз(2); | 10                                      |                 |
| 5      | Міжнародна економіка                                | 2               | Гз2                                   |     |   |   |   |    |  |   |                 |
| 6      | Національна економіка                               | 2               | Гз2                                   |     |   |   |   | 12 | Дз(4)                                  | 4                                       |                 |
| 7      | Власна справа                                       | 4               | Гз2                                   | Сз2 |   |   |   |    |  |   |                 |
|        | Диференційований залік                              | 4               |                                       | Дз4 |   |   |   |    |  |   |                 |
|        | Усього  | 30              |                                       |     |   |   |   |    |  | Усього                                  | 30              |

**Умовні позначення:** Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Диференційований залік – Дз  
 Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

## ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| № теми             | № заняття | Вид навч. занять       | Кільк. годин | Найменування теми і навчальні питання  | Література   |
|--------------------|-----------|------------------------|--------------|--|--|
| 1                  | 2         | 3                      | 4            | 5  | 6  |
| <b>II курс</b>     |           |                        |              |  |  |
| <b>III семестр</b> |           |                        |              |  |  |
| <b>1</b>           |           |                        | <b>8</b>     | <b>Економічна теорія та її роль в суспільстві</b>  |  |
|                    | 1         | Лекція                 | 2            | <p style="text-align: center;"><b>Економічна теорія як наука</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Становлення та зміст економічної теорії</li> <li>2. Предмет, методи пізнання й функції економічної теорії</li> <li>3. Закони та категорії економіки</li> </ol>  | 2.1, с. 24-44, 45-54, 56-66<br>2.2 №1.3, с. 9-78                   |
|                    |           | Інд. робота (конспект) | 2            | <p style="text-align: center;"><b>Виконання конспекту за заданою тематикою</b><br/><b>Економічна система суспільства та власність</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Структура та зміст економічної системи</li> <li>2. Власність як економічна категорія. Новітні тенденції у розвитку відносин власності</li> </ol> | 2.1, с. 24-44, 45-54, 56-66<br>2.2, с. 9-78<br>2.6, с. 11-47       |
|                    |           | Сам. робота            | 2            | <p style="text-align: center;"><b>Практичне значення економічної теорії</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Основа політики – економічна теорія</li> <li>2. Основні пріоритети економічної політики</li> </ol>   | 2.6, с. 11-47<br>2.10, с. 5-31                                     |
|                    | 2         | Семінар                | 2            | <p style="text-align: center;"><b>Розвиток економічної теорії як науки</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Основні віхи розвитку економічної думки</li> <li>2. Предмет, методи пізнання та функції економічної теорії</li> <li>3. Економічні закони та категорії</li> </ol>  | 2.2 №1.3, с. 33-50<br>2.5, с. 12-24                                |
| <b>2</b>           |           |                        | <b>8</b>     | <b>Товарне виробництво. Товар і гроші</b>  |  |
|                    | 1         | Лекція                 | 2            | <p style="text-align: center;"><b>Товарне виробництво</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Форми суспільного виробництва. Вартість та ціна товару</li> <li>2. Сутність грошей</li> </ol>  | 2.1, с. 119-135<br>2.3, с. 80-95<br>2.4, с. 77-93<br>2.5, с. 77-93 |
|                    |           | Інд. робота (конспект) |              | <p style="text-align: center;"><b>Виконання конспекту за заданою тематикою</b><br/><b>Фактори виробництва</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Капітал і фонди підприємства</li> <li>2. Оплата праці</li> </ol>   | 2.1, с. 119-135<br>2.3, с. 80-95<br>2.4, с. 77-93<br>2.5, с. 77-93 |



| № теми   | № заняття | Вид навч. занять       | Кільк. годин | Найменування теми і навчальні питання  | Література   |
|----------|-----------|------------------------|--------------|--|--|
| 1        | 2         | 3                      | 4            | 5  | 6  |
|          |           | Сам. робота            | 2            | <b>Гроші як економічна категорія</b><br>1. Сутність і функції грошей<br>2. Закон грошового обігу. Інфляція   | 2.1, с. 140-154, 453-468<br>2.3, с. 96-110<br>2.4, с. 93-107<br>2.5, с. 93-107<br>2.6, с. 117-138<br>2.7, с. 144-160   |
|          | 2         | Семинар                | 2            | <b>Генезис товарного виробництва</b><br>1. Сутність товарного виробництва<br>2. Вартість та ціна товару<br>3. Сутність грошей  | 2.1, с. 140-154, 453-468<br>2.2 с. 96-110<br>2.4, с. 93-107<br>2.5, с. 93-107<br>2.6, с. 117-138<br>2.7, с. 144-160    |
| <b>3</b> |           |                        | <b>8</b>     | <b>Ринок як форма існування товарного виробництва</b>  |  |
|          | 1         | Групове заняття        | 2            | <b>Ринкова економіка</b><br>1. Ринок, його структура та функції<br>2. Економічні основи ринкової рівноваги   | 2.1, с. 156-184, 185-205, 206-218<br>2.2, с. 141-178<br>2.4, с. 138-174<br>2.5, с. 138-174<br>2.6, с. 151-175, 383-396 |
|          |           | Інд. робота (конспект) | 2            | <b>Виконання конспекту за заданою тематикою</b><br><b>Персонал підприємства</b><br>1. Поняття, класифікація та структура персоналу<br>2. Кадрова політика та система управління персоналом | 2.1, с. 156-184, 185-205, 206-218<br>2.4, с. 138-174<br>2.5, с. 138-174<br>2.6, с. 151-175, 383-396                    |
|          |           | Сам. робота            | 2            | <b>Попит і пропозиція товарів на ринку</b><br>1. Сутність і чинники попиту та пропозиції<br>2. Закон попиту та пропозиції  | 2.1, с. 156-184, 185-205, 206-218, 219-232, 412-426<br>2.2, с. 141-178, 179-194, 302-318<br>2.4, с. 138-174            |
|          | 2         | Семинар                | 2            | <b>Сучасний ринок, його структура та функції</b><br>1. Сутність ринкових відносин<br>2. Система ринкової конкуренції. Економічна роль держави в умовах ринку                               | 2.13, с.18-118, 2.14, с.6-66,<br>2.5, с. 3-29  |
| <b>4</b> |           |                        | <b>8</b>     | <b>Маркетинг та менеджмент в умовах ринкової економіки</b>   |  |
|          | 1         | Групове заняття        | 2            | <b>Маркетингова діяльність</b><br>1. Сутність маркетингу<br>2. Маркетинг як інструмент аналізу ринку   | 2.1, с. 252-265, 266-277<br>2.2, с. 195-211, 248-267<br>2.4, с. 188-205, 241-261                                       |

| № теми   | № заняття | Вид навч. занять         | Кільк. годин | Найменування теми і навчальні питання  | Література   |
|----------|-----------|--------------------------|--------------|--|--|
| 1        | 2         | 3                        | 4            | 5  | 6  |
|          |           | Інд. робота (конспект)   | 2            | <b>Виконання конспекту за заданою тематикою</b><br><b>Теорія та практика менеджменту</b><br>1. Виникнення та розвиток менеджменту<br>2. Сфери застосування менеджменту в роботі підприємств                      | 2.5, с. 188-205, 241-261<br>2.6, с. 205-242<br>2.7, с. 195-203   |
|          |           | Сам. робота              | 2            | <b>Самоменеджмент</b><br>1. Сутність кар'єрології<br>2. Планування кар'єри   | 2.1, с. 252-265, 266-277<br>2.2, с. 195-211, 248-267<br>2.4, с. 188-205, 241-261.                              |
|          | 2         | Семинар                  | 2            | <b>Сфери застосування маркетингу та менеджменту</b><br>1. Маркетингова діяльність<br>2. Теоретичні та практичні аспекти управлінської діяльності   | 2.4, с. 188-205, 241-261.<br>2.5, с. 188-205, 241-261<br>2.6, с. 205-242<br>2.7, с. 195-203                    |
| <b>5</b> |           |                          | <b>6</b>     | <b>Національна економіка</b>   |  |
|          | 1         | Групове заняття          | 2            | <b>Суспільне виробництво та суспільний продукт</b><br>1. Суспільне виробництво та суспільне відтворення<br>2. Економічне зростання<br>3. Основні макропоказники  | 2.1, с. 67-81, 312-339<br>2.3, с. 51-78, 285-301<br>2.4, с. 49-77, 278-295                                     |
|          |           | Інд. робота (конспект)   | 2            | <b>Виконання конспекту за заданою тематикою</b><br><b>Процес праці й процес зростання вартості</b><br>1. Фактори виробництва<br>2. Робоча сила як товар  | 2.1, с. 67-81, 312-339<br>2.3, с. 51-78, 285-301<br>2.4, с. 49-77, 278-295                                     |
|          |           | Сам. робота              | 2            | <b>Національне багатство</b><br>1. Сутність і структура національного багатства<br>2. Перспективні структурні зрушення національного багатства України   | 2.5, с. 49-77, 278-295<br>2.6, с. 47-94, 359-383<br>2.7, с. 266-289  |
| <b>6</b> |           |                          | <b>8</b>     | <b>Міжнародна економіка</b>  |  |
|          | 1         | Групове заняття          | 2            | <b>Міжнародні економічні відносини</b><br>1. Сучасне світове господарство<br>2. Економічний суверенітет та економічна безпека<br>3. Економічні аспекти глобальних проблем  | 2.1, с. 496-515<br>2.3, с. 395-412<br>2.4, с. 396-414<br>2.5, с. 396-414<br>2.6, с. 574-588<br>2.7, с. 521-544 |
|          |           | Інд. завдання (конспект) | 2            | <b>Виконання конспекту за заданою тематикою</b><br><b>Сучасне світове господарство та закони його розвитку</b><br>1. Закони розвитку світового господарства<br>2. Основні форми міжнародних економічних відносин | 2.1, с. 496-515<br>2.3, с. 395-412<br>2.4, с. 396-414  |

| № теми                        | № заняття | Вид навч. занять       | Кільк. годин | Найменування теми і навчальні питання  | Література   |
|-------------------------------|-----------|------------------------|--------------|--|--|
| 1                             | 2         | 3                      | 4            | 5  | 6  |
|                               |           | Сам. робота            | 2            | <b>Міжнародне економічне співробітництво</b><br>1. Регіональні економічні організації<br>2. Міжнародні економічні організації  | 2.5, с. 396-414<br>2.6, с. 574-588<br>2.7, с. 521-544  |
| 7                             |           |                        | 12           | <b>Власна справа</b>   |  |
|                               |           | Групове заняття        | 2            | <b>Смарт-підприємство.</b><br>1. Принципи створення сучасної власної справи.<br>2. Цифровізація діяльності.<br>3. Стратапи.  |  |
|                               | 1         | Інд. робота (конспект) | 4            | <b><u>Виконання конспекту за заданою тематикою</u></b><br><b>Витрати та прибуток підприємства</b><br>1. Витрати виробництва. Собівартість продукції.<br>2. Прибуток та його розподіл | 2.5, с. 210-222<br>2.6, с. 263-291<br>2.7, с. 230-244  |
|                               |           | Сам. робота            | 4            | <b>Шляхи збільшення прибутковості</b><br>1. Прибутковість як економічний показник<br>2. Основні шляхи підвищення прибутковості   | 2.1, с. 296-311<br>2.3, с. 217-229<br>2.4, с. 210-222<br>2.5, с. 210-222<br>2.6, с. 263-291<br>2.7, с. 230-244 |
|                               | 2         | Семінар                | 2            | <b>Підприємницька діяльність</b><br>1. Підприємництво. Витрати та прибуток підприємства<br>2. Шляхи збільшення прибутковості   | 2.1, с. 296-311, 442-452<br>2.3, с. 217-229, 319-335   |
| <b>Диференційований залік</b> |           |                        | <b>4</b>     |  |  |
| <b>Разом за 3 семестр</b>     |           |                        | <b>90</b>    |  |  |
| <b>Разом за 2 курс</b>        |           |                        | <b>90</b>    |  |  |
| <b>Усього за дисципліну</b>   |           |                        | <b>90</b>    |  |  |

## ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

### 1 Нормативно-правові акти

- 1.1 Конституція України. - К. 2014.
- 1.2 Закон України «Про Державну прикордонну службу України». – К., 2003.
- 1.3 Закон України «Про державний кордон України». / 4.XI. 1991.
- 1.4 Закон України «Про основи національної безпеки України». – К., 2003.

### 2 Базова

- 2.1 Гальчинський А.С., Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Основи економічних знань: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 1998. – 544 с. Дopusнено Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для ліцеїв, гімназій та середніх закладів освіти з поглибленим вивченням економіки. Бібліотека НАДПСУ.
- 2.2. Економічний словник-довідник: За ред. док. екон. наук, проф. С. В. Мочерного / Худож. оформ. В. М. Штогриня. – К. – Феміна, 1995. – 368 с. (Nota bene). Бібліотека НАДПСУ.
- 2.3. Основи економічної теорії / За ред. С. В. Мочерного: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 472 с. (Альма-матер) Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів усіх спеціальностей. Бібліотека кафедри соціально-економічних дисциплін.
- 2.4. Основи економічної теорії / За ред. С.В. Мочерного. – К.: Видавничий центр «Академія», 1998. – 464 с (Гаудеамус). Посібник. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. Бібліотека НАДПСУ.
- 2.5. Основи економічної теорії / С.В. Мочерний, С.А. Єрохін, Л.О. Каніщенко та ін. За ред. С.В. Мочерного. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 464 с. Посібник. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. Бібліотека НАДПСУ.
- 2.6. Основи економічної теорії: Підручник / За редакцією проф. Мочерного С.В. – Тернопіль: АТ «Тарнекс», 1993. – 688 с. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів усіх спеціальностей. Бібліотека НАДПСУ.
- 2.7. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / Г. Н. Климко, В. П. Нестеренко, Л. О. Каніщенко та ін.; За ред. Г. Н. Климка, В. П. Нестеренка. – К. : Вища шк., 1994. – 559 с. Затверджено Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів економічних вищих навчальних закладів. Бібліотека НАДПСУ.
- 2.8. Актуальні проблеми економічної діяльності у воєнній сфері: Навчальний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2005. – 96 с. Бібліотека НАДПСУ.
- 2.9. Методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи з дисципліни «Економічна теорія»: Навчально-методичний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2010. – 72 с. Бібліотека НАДПСУ.
- 2.10. Економічна теорія в таблицях, схемах і визначеннях: Навчально-методичний посібник. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2006. – 98 с. Бібліотека НАДПСУ.

### 3 Допоміжна

- 3.1 Балашова Ю. В., Казьмірчук С.О. Методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи курсантів з дисципліни «Економічна теорія». – Хмельницький: Видавництво Національної академії ДПСУ, 2005. – 51 с. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.2 Економіка зарубіжних країн: Підручник / А. С. Філіпенко, В. А. Вергун, І. В. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1996 – 416 с. Затверджено Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.3 Ковальчук В. М. Загальні основи ринкової економіки. Навчальний посібник. – Тернопіль: Астон, 1994. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.4 Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залога З. Державне регулювання економіки / За ред. д-ра. екон. наук, проф., акад. АН вищої школи України І. Р. Михасюка. – Львівський національний університет ім. І. Франка. Підручник. Друге вид., виправлене і доповнене. – К.: Атіка, Ельга-Н, 2000. – 592 с. Допущено Міністерством освіти і науки України для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.5 Павловський М.А. Шлях України: Шлях вліво, шлях вправо – хибний шлях... – К.: Техніка, 1996.- 152с. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.6 Пруссова Л. Г. Основи ринкової економіки; Виробничо-практичне видання. – К.: РВО «Поліграфкнига», 1993, –304 с. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.7 Пруссова Л.Г. Економіка в схемах. Економіка в таблицях. Киев. 1995. – 230 с. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.8 Пруссова Л.Г. Економіка. Тренінг курс. Учебно-методическое пособие. – К.: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 1999. – 632 с. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.9 Юхименко П.І., Леоненко П.М. Історія економічних учень: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2000. – 514 с. – (Вища освіта ХХІ століття). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Навчальний посібник. Бібліотека НАДПСУ.
- 3.10 Кредисов А.І. «Маркетинг». – К.: Україна, 1995. – 399 с.

### **ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)**

1.1. [http://library.nlu.edu.ua/POLN\\_TEXT/KOMPLEKS/ET/KURS/OSNOVA\\_ET/EkonomTeoria.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KOMPLEKS/ET/KURS/OSNOVA_ET/EkonomTeoria.pdf) 1.2.

<http://readbookz.com/books/184.html>

1.2. <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>

### **ОЦІНЮВАННЯ**

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

### **ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)**

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

#### **Дотримання академічної доброчесності**

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

**Додаток А**  
**Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень**

| Шифр  | Метод навчання     |
|---|--------------------|
| <b>1. Словесні методи</b>                                 |                    |
| МН 1.1  | Лекція             |
| МН 1.2  | Розповідь          |
| МН 1.3  | Пояснення          |
| МН 1.4  | Бесіда             |
| МН 1.5  | Інструктаж         |
| МН 1.6  | Дискусія           |
| МН 1.7  | Диспут             |
| <b>2. Наочні методи</b>                                   |                    |
| МН 2.1  | Демонстрація       |
| МН 2.2  | Ілюстрація         |
| МН 2.3  | Спостереження      |
| <b>3. Практичні методи</b>                                |                    |
| МН 3.1  | Лабораторна робота |
| МН 3.2  | Практична робота   |
| МН 3.3  | Пробні вправи      |
| МН 3.4  | Творчі вправи      |
| МН 3.5  | Усні вправи        |
| МН 3.6  | Практичні вправи   |
| МН 3.7  | Графічні вправи    |
| МН 3.8  | Технічні вправи    |
| МН 3.9  | Групові вправи     |
| <b>4. Методи самостійного та індивідуального навчання</b> |                    |
| МН 4.1  | Рецептивний        |
| МН 4.2  | Репродуктивний     |
| МН 4.3  | Евристичний        |
| МН 4.4  | Дослідницький      |

| Шифр                           | Метод контролю навчальних досягнень |
|--------------------------------|-------------------------------------|
| <b>1. Попередній контроль</b>  |                                     |
| МК 1.1                         | Вибірковий усний                    |
| МК 1.2                         | Фронтальний письмовий               |
| МК 1.3                         | Фронтальний тестовий                |
| МК 1.4                         | Фронтальний проблемний              |
| <b>2. Поточний контроль</b>    |                                     |
| МК 2.1                         | Вибірковий усний                    |
| МК 2.2                         | Колоквіум                           |
| МК 2.3                         | Контрольна робота                   |
| МК 2.4                         | Тестування                          |
| МК 2.5                         | Захист звіту з лабораторної роботи  |
| МК 2.6                         | Захист звіту з практичної роботи    |
| МК 2.7                         | Індивідуальна розрахункова робота   |
| МК 2.8                         | Реферат                             |
| <b>3. Рубіжний контроль</b>    |                                     |
| МК 3.1                         | Фронтальний письмовий               |
| МК 3.2                         | Фронтальний тестовий                |
| МК 3.3                         | Фронтальний проблемний              |
| <b>4. Підсумковий контроль</b> |                                     |
| МК 4.1                         | Усний                               |
| МК 4.2                         | Письмовий                           |
| МК 4.3                         | Тестовий                            |
| МК 4.4                         | Проблемний                          |